From: Jeroen Helmer
Sent: Sunday, August 31, 2025 4:27:36 PM
To: Ad Beukering <werkplaats@vrijdagtheater.nl>
Subject: RE: filmpje tauros in stierenkuil

Hoi Ad,

Er popt inderdaad nog het één en ander op.
Lopend in het veld wordt mij iets meer duidelijk van het gevaar van een stierenkuil.

Het lijkt er in eerste instantie op dat de mannen van Uruk niet al te snugger zijn om zomaar in een kuil te vallen, maar de stierenkuil heeft specifieke eigenschappen waardoor de kans dat je er invalt toeneemt. Ik denk zelfs dat mensen in vroeger tijden op de hoogte waren van dit gevaar en dus de passage in de Gilgamesj meteen begrepen.

Stierenkuilen ontstaan bij voorkeur tegen een helling. De stier heeft dan een fijne weerstand om zijn krachten op te botvieren. Ze hebben een halve cirkelvorm met een in hoogte oplopende steilrand aan de zijde van de helling, die in het midden wel een meter hoog kan worden. Dit is afhankelijk van de steilte van de helling en de grondsoort. Zandige bodems storten eerder in, leembodems lenen zich het best voor een steile rand. Aan de dalzijde is de rand van de kuil gelijk met het maaiveld. De bodem van de kuil is zandig en er is een zandwaaier naar achteren van het door de stier weggeschraapte zand en soms ook een kleine zandwaaier voorwaarts, over de steilrand heen door het opgooien van de grond met de gehoornde kop. Vaak ontbreekt die voorwaartse zandwaaier.

Je kunt alleen in een stierenkuil vallen als je de kuil vanaf de heuvelzijde benadert. Vanaf de dalzijde vallen te midden van de overwegend groene vegetatie meteen de lichte zandkleur van kuilbodem en steilrand op. Vanaf de hellingzijde is de contrasterende zandkleur van de kuilbodem vaak helemaal niet te zien. Die gaat schuil achter de steilrand en wordt pas zichtbaar op enkele meters afstand. Ook dan is pas de diepte van de kuil in te schatten. Vandaar ook de paarden-remsporen waarvan ik je de foto al eerder stuurde. Doordat rennende soldaten bergafwaarts een hoge snelheid bereiken, is de kuil extra verraderlijk en nog moeilijker te ontwijken.

Hartelijke groet,
Jeroen

Hallo Ad,

Nog een toevoeging:
Vanaf de hellingzijde, op een paar meter afstand van de kuil is, door de specifieke vorm van de kuil, geen schaduw te zien, onder welke zonnestand dan ook, die op de aanwezigheid van een kuilrand zou kunnen wijzen.

Groet,
Jeroen